

A través de les particions que es facin de la comarca vallesana, tal vegada trobarem bastants manifestacions coincidents. Així i tot, cada porció pot posseir suficient importància històrica, agrícola i industrial per a assumir la plenitud de poders comarcals. Al nostre modest entendre, tant el Vallès Oriental com l'Occidental tenen la força que cal per a determinar i justificar la pròpia personalitat administrativa i jurídica.

El Vallès Occidental, estès planer entre el Pla de Bages, Conca d'Odena, Penedès, Pla del Llobregat i Pla de Barcelona, amb Rubí, Sabadell i Terrassa com a nuclis principals de concentracions obreres, esdevé l'indret del Vallès on radiquen les majors activitats industrials, algunes de les quals recolzen en les aigües del riu Ripoll, el riu més treballador de Catalunya.

En el Vallès Oriental té preponderància l'agricultura, amb Granollers per capital. Està estès damunt un veritable jardí, amb terres grasses i ubèrrimes per als conreus de tota mena; amb torrenteres d'aigua abundant per al profit dels reguius. Aquí, els corrals plens d'aviram i les bordes atapeïdes de vaques circumden les incomptables masoveries, dintre cada una de les quals hom nota una mena de senyoria que hi ve de lluny, i part de fora la majoria ostenten finestral gòtics i aplicacions renaixentistes. Talment són nius seculars que serveixen l'esplendidesa dels senyors d'antany, companys d'una pagesia addicta a Catalunya, que el pas dels anys ha fet alternar amb la societat més exigent, de la mateixa manera que l'obrer d'avui assalariat, en el Vallès, alterna francament amb els industrials de les grans ciutats.

Són de pes les coincidències en què toparan els interessats en les particions del Vallès. Tant-se-val que aquestes particions recolzin sobre l'idea d'una major intel·ligència administrativa, com sobre la superior coordinació dels fets polítics, com damunt de les necessitats econòmiques; les coincidències persistiran. El Vallès haurà d'ésser dividit, tal vegada; però dintre del Vallès apareix una mena de tipisme comú, que es completa i es lliga més i més a través dels anys. I la gent és del Vallès, i els caràcters són del Vallès, i els conreus són del Vallès.

Tanta olor de reïna sentiu que fa un tros com l'altre, i tan esponjat de de goig deixa el pit el tresscar per l'un com tresscant per l'altre. Arreu del Vallès creixen brolles enceses de flors i ametllers i hortalisses; arreu d'aquí s'aixequen xemeneies fumejants i tresors arqueològics, i pertot trobareu la terra flonja que fins els peus s'hi enfonsen com en un tou de cotó fluix, men-